

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Trestný čin vraždy a zabití podle § 140, § 141 trestního zákoníku

Autorka: Adéla Krůčková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Oponent: JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Rozsah práce: 65 stran

Datum odevzdání práce: únor 2024

1. Charakteristika tématu: *Zvolený diplomní úkol je poměrně náročný, neboť zkoumaná materie zahrnuje řadu komplikovaných znaků a skutkové podstaty jsou bohatě rozvětvené. K problematice úmyslných usmrcení u nás chybí bohatší monografická pojednání (přičemž ta starší bývají pro posluchače obtížně dostupná). Diplomant musí pro dobré zvládnutí úkolu analyzovat množství judikátů i prvoinstančních rozhodnutí. Předložená práce se opírá mj. o statistická data a komparace s právní úpravou jiných evropských zemí.*

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Práce má dostatečně přehlednou strukturu, jež vychází ze systematiky úmyslných usmrcení v trestním zákoníku. Výkladům k jednotlivým skutkovým podstatám předchází právně historický úvod, v němž se autorka soustředí na vývoj po druhé světové válce. Diplomantka poukazuje na určité změny v chápání hierarchie společensky chráněných hodnot a vztahů. Po této stránce porovnává zejména trestní zákon z roku 1961 s nyní platným trestním kodexem. K jednotlivým ustanovením § 140 až 141 trestního zákoníku autorka podává detailní a zasvěcený komentář, který se opírá o recentní rozhodovací praxi. Přínosem je průběžné využívání statistických dat, s jejichž pomocí se autorka snaží ilustrovat různé slabiny i přednosti platné úpravy. Autorka se kriminologicky zamýšlí nad přibližně 40% nárůstem počtu registrovaných případů vražd v posledních cca 5 letech. Tento vývoj autorka připisuje „negativním změnám v současné společnosti, v níž se preferuje „silové řešení problémů“. Autorka si je ovšem kromě narůstajícího sociálního napětí vědoma i konkrétnějších problémů-např. zhoršení dostupnosti psychiatrické péče. Lze připomenout, že ČR patří i v evropském kontextu stále k zemím, kde je četnost vražd na 100,000 obyvatel velmi nízká. (v této souvislosti je stále nedoceněna otázka, do jaké míry jsou mezinárodní srovnání ovlivněna právě jinou systematikou úmyslných usmrcení nebo odlišným chápáním úmyslu a nedbalosti).

Diplomantka se ve svých výkladech obšírně zabývá otázkou garance práva na život, počínaje ústavní a mezinárodněprávní rovínou. Podle závěrů autorky nelze lidský plod chápat jako samostatný předmět útoku, neboť je chráněn pouze skrze těhotnou ženu. Konec lidského života autorka spojuje s nevratnou ztrátou funkce celého mozku, včetně tzv. mozkového kmene; argumentuje zde zněním § 2 písm. e) transplantačního zákona. Důkladné jsou úvahy autorky ohledně uspíšení smrti terminálně nemocných“. Totéž platí o exkurzu do problematiky euthanasie, kde autorka přichází i s vlastními originálními postřehy.

Část výkladu je cenná již vzhledem ke svému propojení se všeobecnými problémy trestní odpovědnosti. To se týká zejména odpovědnosti za opomenutí a otázek forem zavinění. Autorka se také do relativně velkých podrobností zabývá otázkou trestní odpovědnosti právnických osob. Své úvahy autorka ilustruje konkrétními kasuistikami – např. poukazem na případ tzv. Heparinového vraha.

Pokud jde o jednotlivé okolnosti vymezující navzájem formy vražd, resp. zabití, autorka zde s dobrým porozuměním recipuje dostupnou literaturu a řadu soudních rozhodnutí. Je patrné, že autorka ovládá formy trestněprávní exegeze, včetně zásad logického, gramatického a teleologického výkladu. Prvoinstanční rozsudky, jež autorka analyzuje, nebyly nikde publikovány a jsou odborné veřejnosti známy nanejvýš skrze odůvodnění judikátů Nejvyššího soudu, která však neseznamují se skutkovým stavem v náležitých podrobnostech. Přínosem práce jsou také komparace s právní úpravou v Nizozemsku, Belgii a Švýcarsku, tedy v zemích, kde proběhla (alespoň v určité míře) legalizace eutanazie.

Po formální stránce je diplomová práce na velmi dobré úrovni. Při hodnocení stylistické úrovně práce je třeba přihlídnout k tomu, že autorka zkoumá náročnou a místy dosti abstraktní materii (otázky opomenutí, subjektivní stránku trestného činu, subjektivní znaky úmyslných usmrcení), Poznámkový aparát obsahuje všechny potřebné bibliografické údaje.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: Navrhuji, aby autorka při ústní obhajobě shrnula své poznatky ohledně nizozemské, belgické a švýcarské úpravy. Dále může autorka vysvětlit rozdíl mezi vraždou spáchanou opětovně a na dvou nebo více osobách. Co když byla lékařem zahájena život zachraňující léčba, avšak pacient začne další ošetření odmítat? Jak je u nás upravena tzv. postmortální ochrana?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 5. února 2022

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce